

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 8 sierpnia 2025 r.

Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące tworzenia projektu Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju do roku 2035

Równomierny rozwój to wspólny mianownik europejskiej polityki spójności oraz strategii, nad którą pracuje Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Trzonem tej spójności ma być wyrównywanie poziomu rozwoju między regionami w Unii Europejskiej. Średniookresowa strategia rozwoju kraju do 2035 r. to swoista mapa drogowa, której celem będzie skuteczne wdrożenie tej polityki w Polsce.

Strategia opracowywana przez resort ma opierać się ona na trzech celach strategicznych i jednym horyzontalnym. Jej wiodącym motywem jest poszukiwanie równowagi między:

- konkurencyjnością gospodarki, wyrażającą się w jej zdolności do utrzymania wysokiego wzrostu gospodarczego;
- spójnością społeczną, rozumianą jako dbanie o dobrą jakość życia wszystkich obywateli, zwłaszcza w obliczu wyzwania, jakim jest szybkie starzenie się populacji;
- bezpieczeństwem kraju, mającym odzwierciedlenie nie tylko w jego sile militarnej, ale także odporności społeczeństwa i instytucji państwa na sytuacje kryzysowe.

Jak wskazuje Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej celem horyzontalnym ma być utrzymanie policentrycznego modelu rozwoju kraju w oparciu – w równym stopniu – o rozwój zarówno metropolii, jak i, a nawet przede wszystkim, małych i średnich miast, które są kluczowe dla zachowania dobrej jakości życia obywateli w całym kraju.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej po zapoznaniu się z badaniami prof. Andres Rodriguez-Pose z London School of Economics na podstawie, których została opracowana Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2035 **wskazuje cele, bez wypełnienia których rozwój kraju nie tylko nie osiągnie zakładanego rezultatu, ale wręcz zostanie zatrzymany na dotychczasowym poziomie.**

Wzrost gospodarczy opiera się na powiększaniu się podstawowych wielkości gospodarczych, takich jak produkcja, dochód, konsumpcja i akumulacja. Na poziom życia ludności składają się: poziom konsumpcji dóbr i usług, poziom bezpieczeństwa społecznego oraz stan środowiska naturalnego. Dlatego w założeniach średniookresowej strategii konieczne jest ujęcie obszarów wiejskich, które stanowią o zapewnieniu wystarczającej ilości zasobów i właściwego łańcucha dostaw. Dotyczy to zarówno zasobów ludzkich (o czym świadczy zakres migracji), potencjału i bezpieczeństwa żywnościowego, jak i surowców dla przemysłu zlokalizowanych na obszarach wiejskich. Gwarancją niezachwianego rozwoju ośrodków miejskich jest budowa, stabilizacja i umacnianie ich własnego potencjału zasobowego w oparciu o krajowe źródła dostaw zlokalizowane na obszarach wiejskich.

Jednakże, jak wskazują statystyki, to co w miastach jest standardem podlegającym jedynie ewentualnej modernizacji (bo statystyczny mieszkaniec miasta, rodząc się ma zapewnione potrzeby w obszarze sanitacji, komunikacji czy usług medycznych), nie koniecznie dotyczy obszarów wiejskich. Gminy wiejskie nadal w blisko 60% pozbawione są kanalizacji sanitarnej, a ok. 10% z nich nie ma wciąż dostępu do zdatnej do picia wody. Jednocześnie należy podkreślić, że rozwój, modernizacja i budowa dróg, nawet tych dotyczących transportu rolnego, opiera się obecnie na finansowaniu ze środków własnych.

Jako organizacja zrzeszająca największą w Polsce liczbę gmin wskazujemy na konieczność ujęcia w średniookresowej strategii zmian ewaluacyjnych dotyczących obecnego systemu oświaty. Niewydolny, pod kątem finansowania, bazujący w głównej mierze na środkach własnych system oświatowy paraliżuje i drenuje całkowicie możliwości finansowe gmin, uniemożliwiając rozwój w innych obszarach, za które odpowiedzialne są gminne jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Dlatego też zwracamy się z prośbą o włączenie przedstawicieli gmin z obszarami wiejskimi do prac związanych z przygotowaniem koncepcji Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju do roku 2035. Obszar obejmujący blisko 93% powierzchni kraju i zamieszkanym przez 38% ludności zmagając się obecnie z potężnym kryzysem demograficznym, który będzie się pogłębiał. Stąd koniecznością przy tworzeniu dokumentów strategicznych, oprócz danych statystycznych, jest korzystanie z wiedzy osób, które mają codzienny kontakt z obszarami nieurbanizowanymi. Znając ich potencjał oraz codzienne problemy, rozwiązanie których, o czym jesteśmy przekonani, będzie miało znaczący wpływ na rozwój kraju w pojęciu horyzontalnym, dotyczącym strategii rozciągniętej na wszystkie okresy.

Rozwój i stabilizacja w dostarczaniu zasobów, oparta na własnym potencjale, są gwarancją osiągnięcia celów wskazanych w dokumentach strategicznych. Z całą pewnością, w stopniu bardziej, niż znaczącym mogą je zapewnić dobrze rozwinięte, zorganizowane, a przede wszystkim niepozostawione same sobie obszary wiejskie.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Jastrzębski

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

-NIC O NAS BEZ NAS-